

*Een interview over de Communicatie van de
Europese Commissie over Early Childhood Education and Care:*

Zorg, opvoeding en onderwijs voor de allerjongsten

In februari 2011 publiceerde de Europese Commissie de eerste *Communication on Early Childhood Education and Care*. Kinderen in Europa sprak met Nóra Milotay, beleidsambtenaar bij het directoraat-generaal Onderwijs en Cultuur over de betekenis van dit document.

Europa is het met elkaar eens: we houden van onze kinderen en hebben het beste met ze voor. Toch is *Early Childhood Education and Care* (ECEC) (zorg, opvoeding en onderwijs voor jonge kinderen) een kwestie voor individuele staten en wat dat precies betekent in de praktijk varieert nogal. Hier zou echter verandering in kunnen komen met de eerste communicatie van de Europese Commissie *Communication on Early Childhood Education and Care*. De voorstellen om op bepaalde gebieden samen te werken zijn voor de lidstaten een goede indicatie voor wat de beste manier is om de meest effectieve faciliteiten te ontwikkelen en aan te bieden voor kinderen en gezinnen. Ook worden regeringen aangespoord om gebruik te maken van de financiering die specifiek bedoeld is om te investeren in het jonge kind, beschikbaar gemaakt door structuurfondsen.

ECEC is een nieuw terrein in het zich ontwikkelende Europa. 'Sinds 2006 ligt de focus op de kwaliteitskwestie', zegt Nóra Milotay, beleidsambtenaar van de Europese Commissie en verantwoordelijke voor ECEC. 'Daarvoor lag het accent op de Barcelona-doelstellingen, die zich richten op de toegankelijkheid van de voorzieningen, maar dan wel vanuit het doel ouders weer aan het werk te helpen en niet zozeer om het welzijn van jonge kinderen te bevorderen door het beschikbaar maken van opvoeding, onderwijs en zorg. De EU-Communicatie – samen met de EU-Onderwijs en Training Strategie 2020, die voorschoolse opvoeding voorop stelt – biedt gelegenheid om meer samenhang te brengen tussen Europees familiebeleid.'

'Toegankelijkheid is een belangrijke kwestie, maar enkel plaatsen creëren is niet genoeg', legt Milotay uit. 'We moeten ook geld, personeel, kennis en een heleboel andere dingen toevoegen. Dit moet allemaal worden bekeken op Europees niveau. We willen benadrukken dat er al veel ontwikkelingen gaande zijn en dat dit initiatief bijdraagt aan dat werk.'

De nieuwe Communicatie pleit voor een geïntegreerde aanpak van opvoeding en zorg vanaf geboorte tot de start van de leerplicht en biedt een raamwerk dat alle voorzieningen voor jonge kinderen omvat. Het neemt stelling tegen de gedachtegang van enkele lidstaten waar de ECEC-voorzieningen vooral als middel om achterstanden te bestrijden worden gebruikt. Het argument is dat de doelgroep daarvoor moeilijk geïdentificeerd kan worden, bepaalde groepen kan stigmatiseren en tot segregatie kan leiden in een latere fase van het onderwijs.'

Milotay geeft een opsomming van argumenten voor universele toegankelijkheid en het belang van een samenhangende visie op en geïntegreerd aanbod van zorg, opvoeding en onderwijs voor jonge kinderen: 'Het scheiden van zorg en opvoeding is niet erg verstandig omdat zorg en opvoeding onlosmakelijk verbonden zijn', zegt ze. 'Natuurlijk hebben landen hun eigen systeem, maar in elk systeem moet er een geïntegreerde visie zijn op het jonge kind. Zorg en opvoeding moeten in elke vorm zijn geïntegreerd.'

Milotay hoopt dat de opvattingen over opvoeding en zorg in de Europese lidstaten door dit document werkelijk zullen veranderen, vooral omdat het document niet alleen het verband legt tussen voorzieningen voor de jongste kinderen en arbeidsmarkt doelstellingen maar ook met de onderwijsdoelstellingen van de EU.

'Ik ben daar groot voorstander van', zegt ze. 'We hebben veel gegevens die aantonen dat de eerste jaren erg belangrijk zijn voor de ontwikkeling van kinderen en dat er veel mis kan gaan. Het herstel daarvan is vaak moeilijk en duur en is misschien al te vergeefs. Het zou zo moeten zijn dat kinderen vanaf het allereerste begin een goede kans hebben en dat dat voor alle kinderen zou gelden. Natuurlijk moeten we speciale aandacht schenken aan kansarme kinderen.'

De Europese Commissie moedigt lidstaten aan om zich aan te melden voor Europese Structuurfondsen om te kunnen investeren in het jonge kind en om bij te dragen aan de uitwisseling en overdracht van goede praktijkvoorbeelden.

'Vooral nieuwe lidstaten hebben de structuurfondsen gebruikt om hun onderwijssysteem te verbeteren. Oudere lidstaten maken er veel minder gebruik van', vertelt Milotay. 'Er moet op Europees niveau meer worden nagedacht over hoe landen in dit opzicht begeleid kunnen worden. Er zouden richtlijnen moeten worden opgesteld zodat alle lidstaten de mogelijkheid

hebben om gebruik te maken van financiering voor het jonge kind.'

De Communicatie vormde in februari de basis voor discussie op de EU Presidency Conference in Budapest en was de eerste stap richting een raadsbesluit in mei waarin lidstaten besloten hebben over de onderwerpen die extra aandacht vragen. Milotay hoopt dat discussies op Europees niveau tot meer samenhang in de beleidsmaatregelen van de verschillende lidstaten zal leiden.

'Ik hoop dat het document zal bijdragen aan verbeteringen op het terrein van zorg, opvoeding en onderwijs aan jonge kinderen', zegt ze. 'Vaak wordt er veel beloofd maar weinig gedaan. Wij – Europese burgers – houden van onze kinderen maar we doen niet echt veel voor ze. Ik vind het absoluut belangrijk dat er voldoende kinderopvangplaatsen worden gecreëerd zodat ouders weer aan het werk kunnen maar ik denk echt dat dit niet voldoende is. Ik hoop dus dat men ziet welke potentie voorzieningen voor zorg, opvang en onderwijs voor jonge kinderen hebben en dat men daar ook gebruik van maakt.

Misschien ben ik idealistisch maar dit is wat ik graag zou willen zien gebeuren. Ik denk dat

de kennis en de ervaring die in instellingen voor jonge kinderen aanwezig zijn, veel inspiratie kunnen bieden voor het onderwijs aan oudere kinderen. Maar zover is het nog niet. Nu is het vooral belangrijk om het beeld over voorzieningen voor jonge kinderen bij te stellen. Het lijkt alsof het beeld dat men heeft van zorg en opvoeding van de allerjongste kinderen vooral ingevuld wordt met luiers en doekjes om billen te poetsen. Zorg en opvoeding van jonge kinderen wordt lang niet zo serieus genomen als het leren lezen en schrijven aan oudere kinderen, terwijl het toch minstens zo'n serieuze zaak is.

De Communication Early Childhood Education and Care: Providing all our children with the best start for the world of tomorrow COM(2011)66 is besproken op de EU-ministerbijeenkomst over Onderwijs in mei 2011. Het rapport is beschikbaar op: ec.europa.eu/education/school-education/doc/childhoodcom_en.pdf

De Commissie van Onderwijs en Cultuur van het Europees Parlement heeft ook een rapport gepubliceerd over Early Years Learning in the European Union (2010/2159(INI))